

Богдана

на 20

и на 30x2

Издателска къща Жанет 45

е носител на националните награди:

Христо г. Данов – за принос в националната книжовна култура:
в категория Българска художествена литература (2002);
в категория Издание за деца (2007)

Бронзов лъв на Асоциация българска книга – за цялостен принос в издаването на съвременна българска литература (2002)

Специална награда на АБК за оформление и полиграфическо изпълнение (2005)

Константин Константинов – за принос в книгоиздаването за деца (2005)

и Наградата на ЮНЕСКО – Първи световен конкурс по дизайн на книгата, Франкфурт (2003)

© Богдана Карадочева, автор, 2010

© Маргарита Петкова, редактор, 2010

© Никола Акрабов, снимка на корицата, 2010

© Христо Гочев, художник, 2010

© Издателска къща Жанет 45, 2010

ISBN 978-954-491-636-7

БОГДАНА КАРАДОЧЕВА
И НА 20,
И НА 30 x 2

Българска
Първо издание

Редактор: *Маргарита Петкова*
Снимка на корицата: *Никола Акрабов*
Художник: *Христо Гочев*
Коректор: *София Несторова*

Формат 60/84/16
Печатни коли 9

Предпечатна подготовка:
Студио Стандарт ЕООД – Пловдив, тел. 032/60 90 50

Печат: Полиграфически комплекс Жанет 45 – Пловдив
бул. Ал. Стамболийски № 9, тел. 032/60 90 90

Издателска къща Жанет 45 ООД – Пловдив
бул. Ал. Стамболийски № 9, тел./факс: 032/60 90 60
www.janet45.com

ISBN 978-954-491-636-7

Коцето Казански беше Странджата. В апартаментчето, в което живееше на ул. „Русле“, винаги спяха по пет-шест българи. Дядовата ръкавичка.

Коцето печеше пържоли в камината, аз носех подправки от София, всеки купуваше вино, пееха се песни, говореше се за музика, кино и бъдеще. Събирахме се Лъчко Ошавков, Никола Манев, Митко Гаврилов, Стекла – Джавалето, една шура българка, която за да разбере какво говори, трябваше да знаеш по малко и френски, и български...

При Коцето живееше Митко Аврамов – интелигентно и очарователно момче, което следваше кинорежисура в ИДЕК. Издържаше се като разнасяше прано бельо или като нощен портиер в някой малък хотел. Имаше безплатни билети за кино от института и гледахме без пари „Кабаре“, „Кръстникът“, „Последно танго в Париж“ и какво ли не. И така, от филм на филм, като на кино ти се случват нещата, които ти е отредила съдбата.

Обикновено Митко ме чакаше пред „Разпутин“ след работа към един и половина и тръгнахме с Лъчко и Коцето нанякъде. Моят Париж никога не спеше.

Една вечер с Валя, Альоша и Коцето отидохме на промоция на Борис Бергман. Той беше известен поет и текстописец и беше събрал в грамофонна плоча едни от най-добрите си песни, изпълнявани от големи световни звезди. Един от хитовете му беше „Дъжд и сълзи“ на „Афродитас чайлд“. Присъстваха Франсис Ле, Никол Кроазил, Марина Влади и Висоцки. Бях щастлива, че се запознавам с тези хора. Накараха ме и аз да пея. Коцето ми акомпанираше и всички тези звезди и хора от шоубизнеса много ми ръкопляскаха. На другия ден получих огромен букет от Борис Бергман.

Коцето беше близък с Висоцки, беше му направил аранжирите на няколко албума. На партито на Бергман не можех да откъсна очи от Володя Висоцки и Марина Влади. Бяха невероятни! Когато след години прочетох „Прекъснатият полет“ – книгата на Марина за Висоцки, в мислите си винаги се връщах към тази вечер. След това с Володя прекарахме няколко интересни парижки нощи и тъй като той беше в „сух период“, пиеше по десет кафета. Избоботваше дрезгаво „Еспreso дубл“. Една нощ Коцето, Митко, Висоцки и аз се пяхнахме в едно кафене на Монмартър. То си беше направо кръчма. Беше пълно и шарено. Стари, млади, хипари, интелектуалци, южноамериканци, поляци – всякакви. Свиреха на различни инструменти, пееха и се получи нещо като „песни на народите“. Помолихме Володя Висоцки да изпее нещо и той след дълги кандърми се съгласи. Взе от Коцето китарата и запя „Чуть помедленнее, кони, чуть помедленнее...“ Настана гробна тишина. Всички станаха от местата си и направиха кръг около нашата маса, онемели. Не разбираха за как-

во пее той, но усещаха смазващия му огромен талант. Беше наистина невероятно.

Месеци след това, когато „Таганка“ гастролираше в България и Висоцки беше страхотен Хамлет, дойде въкъщи да се види с Митко и мен. Извиках половин София – да се докосне до него, защото той беше епоха, свобода и както пея в една песен по стихотворение на Миряна Башева, „Висоцки беше нощният ни гений“.

* * *

Bogdana Karadocheva¹. “And on 20, and on 30 x 2” (Chapter from the book)

Translation and footnotes:
Kristina Gueneva-Boucheva,
Vladimir Voynov,
Vitalyi Rybin

Kostia Kazansky² was somewhat Strandjata³. In his tiny apartment on Rousselet street⁴ there were always five-to-six Bulgarians bunking, like in the *The Old Man's Mitten*⁵.

Kostia grilled steaks in the fireplace, I contributed spices from Sofia, everyone brought wine. We sang, talked about music and cinema, about the future. We all came together: Luchko Oshavkov⁶, Nikola Manev⁷, Mitko Gavrilov, Stela-Javaleta (one crazy Bulgarian; you'd had to know a bit of both French and Bulgarian to be able to understand her).

Kostia shared an apartment with Mitko Avramov⁸ – an intelligent and charming young man, who studied cinema directing in IDHEC⁹. He was making a living by delivering washed underwear, or working as a night porter in some small hotel. He had free tickets to the cinema from the institute, and we saw for free *Cabaret*, *The Godfather*, *Last tango in Paris*, and what not. And just like that, from one film to another, like in a movie, the things that were destined by fate were happening to us.

Usually Mitko waited for me in front of *Raspoutine*¹⁰ after work around one-thirty pm, and we headed out with Luchko and Kostia somewhere. My Paris never slept. One evening

¹ Bogdana Ivanova Karadocheva-Dimitrova (*bulg.* Богдана Иванова Карадочева-Димитрова; born July 19 1949, Sofia) — Bulgarian estrade singer.

² Constantin (Konstantin, “Kostia”) Kazansky (born July 1 1945, Svishtov) — French composer, arranger, singer-songwriter, musicologist, music and artistic director.

³ Strandjata (*bulg.* Странджата) – character from the novel *Chased and unwanted* (*bulg.* “Немили-недраги”; 1883), by Ivan Vazov (*bulg.* Иван Вазов). Strandjata is Bulgarian emigrant in Romania, the owner of *The People's pub of Standard-bearer* in the town Braila. He was known for his big heart and hospitality. Prototype of the character is Nicolas Strandjata (*bulg.* Никола Тодоров Странджата; 1834-1876) — fighter for the liberation of Bulgaria.

⁴ Rousselet street (*fr.* Rue Rousselet) — in Paris, France.

⁵ *The Old Man's Mitten* — fairy tale about several animals finding a shelter in a mitten lost by an old man.

⁶ Lachezar (Luchko) Oshavkov (*bulg.* Лъчко (Лъчезар) Ошавков; born 30 September 1940, Vidin) — Bulgarian artist who has been living and working in Paris since 1968.

⁷ Nikola Manev (*bulg.* Никола Манев; born 28 August 1940, Pazardzhik) — Bulgarian artist who has been living and working in Paris since 1962.

⁸ Dimitar (Mitko) Avramov (*bulg.* Димитър (Митко) Аврамов) — film director, former spouse of Bogdana Karadocheva.

⁹ IDHEC (*fr.* Institut des hautes études cinématographiques) — Institute for Advanced Cinematographic Studies, French film school. After 1986 — La Fémis (*fr.* Fondation Européenne pour les Métiers de l'Image et du Son).

¹⁰ Restaurant “Raspoutine”: 58 Rue de Bassano, 75008 Paris, France.

Valia, Aliosha, Kostia and me went to a Boris Bergman's¹¹ promotion. He was a famous poet and text writer, and had collected on a gramophone records some of his best songs, performed by world-famous stars. One of his biggest hits was *Rain and tears*, by "Aphrodite's Child"¹². There [at the party] were Francis Lai¹³, Nicole Croisille¹⁴, Marina Vlady and Vysotsky. I was happy that I'd met these people. And I sang for them. Kostia accompanied me, and all these stars and show business people clapped me a lot. The next day I got a huge bouquet from Boris Bergman.

Kostia was close with Vysotsky, and made an arrangements on several [his] albums. At Bergman's party, I could not take my eyes off Volodia Vysotsky and Marina Vlady. They were incredible! Years later, while reading *The Aborted Flight*¹⁵ – the book by Marina about Vysotsky,— in my thoughts I kept coming back to that evening. Afterwards we spent several interesting Parisian nights with Volodia, and because of his "dry period", he drank ten cups of coffee a day. He rumbled hoarsely "Double espresso". One night Kostia, Mitko, Vysotsky and I dropped in one of Montmartre cafes. It looked more like a tavern. It was crowded and colorful. Old folks, youngsters, hippies, intellectuals, South Americans, Polish — all kinds were there. Songs were sung, different instruments were played, and it turned into sort of world wide song party. We asked Volodia Vysotsky to sing something, and after long begging he agreed. He took a guitar from Kostia and started "Don't you fly so fast, my horses, slow...". And dead silence reigned. Everybody left their seats and circled our table, unable to speak. No one understood the words, but everyone felt his astonishing huge talent. It was truly unbelievable.

Months later, when "Taganka" was touring in Bulgaria with Vysotsky as an incredible Hamlet, he came to our house to see Mitko and me. I invited half Sofia — just to touch him, because he was an epoch, a freedom; and as I sing in one poem¹⁶ written by Miriana Basheva¹⁷, "Vysotsky was our genius at night".

¹¹ Boris (Gerard) Bergman (born 31 August 1944, London) — lyricist, writer, actor and playwright UK.

¹² "Aphrodite's Child" — a progressive rock band formed in 1967 in France by four Greek musicians. One of them was Demis Roussos (1946-2015).

¹³ Francis Lai (born 26 April 1932, Nice) — French accordionist and composer. In 1970 he won the Academy Award for Best Music, Original Score and the Golden Globe Award for Best Original Score for the film *Love Story*.

¹⁴ Nicole Croisille (born 9 October 1936, Neuilly-sur-Seine) — French singer and actress. She has appeared in twenty four films between 1961 and 2005, and recorded albums since 1961.

¹⁵ Marina Vlady. Vladimir, or the Aborted Flight (*fr.* Vladimir ou le vol arrêté). Éditions Fayard, Paris, 1987.

¹⁶ Poem "And we were crazy, young, confident..." (*bulg.* "А бяхме луди, млади, убедени...").

¹⁷ Miryana Ivanova Basheva (*bulg.* Миряна Иванова Башева; born 11 February 1947, Sofia) — Bulgarian poet.

Богдана Карадочева¹. И в 20, и в 30 х 2 (Глава из книги)

Перевод и примечания: Виталий Рыбин

Костя Казански² был своего рода Странджой³. В его квартирке на улице Русселе⁴ всегда ночевали пять-шесть болгар. Прямо как в «дедушкиной рукавичке»⁵.

Костя жарил в камине бифштексы, я поставляла специи из Софии, все покупали вино. Пели песни, говорили о музыке, о кино, о будущем. Собирались Лачко Ошавков⁶, Никола Манев⁷, Митько Гаврилов, Стела-Джавалето (одна сумасшедшая болгарка, понять которую можно было, только если знаешь и французский, и болгарский — хотя бы чуть-чуть)...

Костя делил жилище с Митько Аврамовым⁸ — интеллигентным и очаровательным мальчиком, который изучал кинорежиссуру в ИДЕК⁹. Чтобы заработать на жизнь, он разносил по домам бельё из прачечной или работал ночным портё в какой-то небольшой гостинице. У него водились бесплатные билеты в кино от института, и мы за бесплатно пересмотрели «Кабаре», «Крёстного отца», «Последнее танго в Париже» и ещё много чего. И вот как-то так, — от фильма к фильму; как в кино — в жизни с нами случалось то, что отрядила судьба.

Обычно Митько ждал меня после работы, около полвины второго, у «Распутина»¹⁰, и мы вместе с Лачко и Костей куда-нибудь направлялись. Мой Париж никогда не спал. Однажды вечером вместе с Валеи, Алёшей и Костей мы оказались на рауте у Бориса

¹ Богдана Карадочева (болг. Богдана Иванова Карадочева-Димитрова; род. 19 июля 1949, София) — болгарская эстрадная певица.

² Константин Рачев Казански (фр. Constantin (Konstantin, «Kostia») Kazansky; род. 1 июля 1945, Свиштов) — французский композитор, аранжировщик, автор-исполнитель песен, музыковед, историк, музыкальный и художественный руководитель.

³ Странджа (болг. Странджата) — персонаж из новеллы Ивана Вазова «Отверженные» (болг. «Немили-недраги»; 1883): болгарский иммигрант в Румынии, содержатель «Народной корчмы Знаменосца!» в городке Брэила. Отличался сердечностью и гостеприимством. Прототип Странджи — Никола Тодоров Странджата (1834-1876), борец за освобождение Болгарии.

⁴ Рю Русселе (фр. Rue Rousselet) — улица в Париже, Франция.

⁵ «Дедушкина рукавичка» — сказка о том, как зверушки поселились в рукавичке, которую обронил старик в лесу.

⁶ Лачезар (Лачко) Ошавков (болг. Лъчезар (Лъчко) Ошавков; род. 30 сентября 1940, Видин) — болгарский художник, который с 1968 г. живёт и работает в Париже.

⁷ Никола Манев (род. 28 августа 1940, Пазарджик) — болгарский художник, который с 1962 г. живёт и работает в Париже.

⁸ Димитар (Митько) Аврамов (болг. Димитър (Митко) Аврамов) — кинорежиссёр, бывший муж Богданы Карадочевой.

⁹ ИДЕК (фр. Institut des hautes études cinématographiques, IDHEC) — Высший институт кинематографии в Париже. После 1986 г. — Ля Феми (фр. Fondation Européenne pour les Métiers de l'Image et du Son, La Fémis).

¹⁰ Ресторан «Распутин» (фр. «Raspoutine») в Париже: 58 Rue de Bassano, 75008 Paris, France.

Бергмана¹¹. Он был известным поэтом и песенником, собрал на грампластинках некоторые из своих лучших песен в исполнении звёзд мировой величины. Одним из его хитов был «Дождь и слёзы» в исполнении «Дитя Афродиты»¹². Там [на вечере] были Франсис Ле¹³, Николь Круасиль¹⁴, Марина Влади и Высоцкий. Я была счастлива, что повстречала этих людей. И я пела для них. Костя мне аккомпанировал, и все эти звёзды и люди из шоу-бизнеса много мне рукоплескали. На следующий день Борис Бергман прислал мне огромный букет.

Костя был близок с Высоцким, сделал аранжировки для нескольких [его] альбомов. На вечере у Бергмана я не могла оторвать глаз от Володи Высоцкого и Марины Влади. Они были невероятны! Когда годы спустя я читала «Прерванный полёт»¹⁵ — книгу Марины о Высоцком, — то мыслями постоянно возвращалась в тот вечер. Потом в компании с Володей мы провели несколько интересных парижских ночей. Это был «сухой период», и он выпивал до десяти чашек кофе. ...Его хрипло-громогласное: «Двойной эспрессо». Однажды ночью мы с Костей, Митько и Высоцким заскочили в какое-то кафе на Монмартре. Скорее это была корчма. Там было тесно и красочно. Старики, молодые, хипари, интеллектуалы, южноамериканцы, поляки — всякие. Звучали разные инструменты, песни — всё это походило на «песни народов». После наших долгих упрасиваний что-нибудь спеть Володя Высоцкий согласился. Он взял Костину гитару и запел «Чуть помедленнее, кони, чуть помедленнее...». И воцарилась гробовая тишина. Все повставали со своих мест и окружили наш столик, потеряв дар речи. Слов никто не понимал, но все ощущали его огромный талант. Это было поистине невероятно.

Несколько месяцев спустя, когда «Таганка» с невероятным Гамлетом-Высоцким гастролировала в Болгарии, он посетил наш дом, чтобы повидаться со мной и Митько. Я наприглашала пол-Софии — чтобы люди прикоснулись к нему. Потому что это была эпоха, свобода. Как поётся в одной из песен на стихи¹⁶ Миряны Башевой¹⁷, «ночами Высоцкий был нашим гением».

¹¹ Борис Бергман (*англ.* Boris (Gerard) Bergman; род. 31 августа 1944, Лондон) — поэт, писатель, актёр и драматург. Проживает во Франции с четырнадцати лет.

¹² «Дитя Афродиты» (*англ.* «Aphrodite's Child») — рок-группа, образованная в 1967 г. во Франции четырьмя музыкантами, выходцами из Греции. Одним из них был вокалист и басист Демис Руссос (1946-2015).

¹³ Франсис Ле (Фрэнсис Лэй) (*фр.* Francis Lai; род. 26 апреля 1932, Ницца) — французский аккордеонист, композитор и исполнитель. Лауреат премии «Оскар» 1970 г. за музыку к американскому фильму «История любви».

¹⁴ Николь Круасиль (*фр.* Nicole Croisille; род. 9 октября 1936, Нёйи-сюр-Сен) — французская певица и актриса. Снялась в двадцати четырёх фильмах в период с 1961 по 2005 гг. Выпускает музыкальные альбомы с 1961 г.

¹⁵ Марина Влади. Владимир, или Прерванный полёт (*фр.* Vladimir ou le vol arrêté). Fayard: Paris, 1987.

¹⁶ Стихотворение «И мы были безумными, молодыми, уверенными в себе...» (*болг.* «А бяхме луди, млади, убедени...»).

¹⁷ Миряна Иванова Башева (род. 11 февраля 1947, София) — болгарская поэтесса и журналистка.